AYDEDE

No. 91 — 105
CUMARTESİ 14 MAYIS 1949
FİYATI 25 Kuruş

Cumartesi Günleri Çıkar Bitaraf Siyasi Hoşsohbet Gazete
İdarehane : Ankara Caddesi 98/2. TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi : 1922
Telgraf : Aydede — İstanbul
Telefon - 25100 — Posta Kutusu: 816

FIKRALAR
SİYASİ HADİSELER
CEMİYET HAYATI
KADIN VE SİNEMA
HİKAYE
İKİ ROMAN
TUHAF VAKALAR
HOŞ SÖZLER
FOTOGRAF
VE
KARİKATÜR

YAHUDİLER SULH MÜZAKERELERİNE HAZIR OLDUKLARINI BİLDİRDİLER. — Gazeteler —

Arap — Yorgan gitti, kavga bitti!..

ŞU, ACAİP DÜNYA!

Sevimli Haydutla Üç Gece

Köroğlu, Katırcıoğlu, Çakırcalı gibi dağlara hükmeden sergerdelerin tarihe mal olmadığını sanıyorsanız, dünyanın en büyük hatasını işliyorsunuz, demektir. Bugün yirminci asırda, uçak ve atom devrinde, ortaçağ haramilerine taş çıkartan, bir haydut ortalığı haraca kesmekte... Hem de nerede biliyor musunuz? Akdenizin bir incisi olan Sicilya adasında...

Adı Salvatore Ciuliano olan bu eski kaçakçı 949 yılındanberi dağlarda, ormanlarda at oynatıyor. Şehirler basıyor, çocuklar kaçırıyor, para için yüzlerce insanı kıtır kıtır kesiyor da, kimse kılına dokunamıyor. Beş yıldır tâkibine memur edilen bölüklere, taburlara, yapmadığı kalmamış. Askeri birlikler bu yaman haydutan illâllah! demişler. Fakat, bir de madalyonun ters tarafı var. Sicilyanın fakir halkı, yoksul köylüler bu adamı tutuyor, hayatını korumak için canlarını feda etmekten kaçınmıyorlarmış. Bu sevimli haydut da onların sevgisini muhafaza etmek için, hastalara yardım ediyor, evlenecek çiftlere para veriyor, çifti çubuğu olmıyanlara öküz veya at temin ediyormuş. Sizin anlıyacağınız, tam filmlere mevzu olan sevimli haydutlardan biri.

Geçenlerde yeni gazeteciliğe başlamış olan bir İsveçli sinema artisti onunla bir röportaj yapmağa muvaffak olmuş. Adı Mania Siliaküs olan bu şuh, dilber hatun kellesini koltuğuna alarak tek başına ormanlara dalmış. Tabii aradan çok geçmeden haydudun adamları onu yakaladıkları gibi, başlarının huzuruna çıkarmışlar. Kadının anlattıklarına göre, bu gayetle yakışıklı, bakışları insanı büyüleyen tığ gibi bir delikanlı imiş. Sabık sinema artisti, lâhik gazeteci niyetlerini olduğu gibi açıklamış. Adam buna pek memnun olmuş ve bayan Maina'yı üç gün üç gece yanından ayırmamış. Fakat, milletin ağzı torba değil ki, büzesin! Halkın arasında dolaşan şayialara göre, genç adamla genç kadın arasında mercimek ve fırın münasebetleri de olmamış değil... Günahı bunları uyduranların boynuna!..

Üç gün sonra, Mania Siliaküs sevimli haydutan ayrılmış ve Romaya dönerek bu heyecanlı röportajı İtalyanın en büyük gazetelerine satmış. Bu hâdiseye fena halde sinirlenen İtalyan polisi gazeteci bayanın yakasına yapışmış. Fakat boru mu bu! Bayan, dünyanın en büyük haramisiyle üç gün üç gece beraber kalmış; postu kolay kolay bırakır mı? Vermiş polislere tokatı, basmış tekmeyi... Nihayet güç belâ teskin etmişler ve zabıtaya hakaretten huzuru hâkime çıkarmışlar. Olanı biteni haber alan genç haydut, derhal haber yollamış ve Mania'ya dokunursanız hepinizi yakarım, diye tehdidi savurmuş. Ne kebabı, ne de şişi yakmak istemiyen hâkim, kadını on beş gün hapse mahkûm etmiş ve cezasını tecil ederek, derhal tahliye etmiş.

Şimdi, Salvatore Cialiano işi büsbütün azıtmış. İtalyan nâzırlarından on kişiyi düelloya dâvet etmiş. Kazanırsam, devleti ben idare edeceğim, kaybedersem zaten yok olacağım, diyormuş. Şimdi, bu dâvetiyeyi alan nâzırlar ne yapacaklarını düşünüp duruyorlarmış.

Çeviren: *T. T.*

ACAYİBİ ŞUDUR Kİ..

Acayibi şu dur ki her diktatör söz hürriyeti sayesinde iktidarı ele geçirir ve ilk işi o hürriyeti kendisinden başkasına yasak etmek olur.

MİLYONER KEDİLER

Hayvanlara vasiyetname ile bırakılan servetlerin en büyüğü geçen sene Philadelphie şehrinde Mis Mary Clay'ın 9 kedisine ayırdığı meblâğdır.

Kediler büyük bir binanın alt katında oturacaklar ve her gün koyun, balık, ciğer yiyecekler ve süt içeceklerdir. Bu masrafa mukabil kendilerine ayrılan para 18 bin İngiliz lirasıdır.

İngilterede 20 senedenberi ne müşteri, ne eşya, hiç bir şey taşımadan işleyen bir tren hattı vardır. Croydon ile Kensington arasında bomboş işleyen vagonlar sayesinde kumpanya hattın geçtiği araziye tasarruf hakkını kaybetmemektedir.

KEMİK HESABI

Vücudumuzun kaç kemikten teşekkül ettiğini bilir misiniz? Çoğumuz bilmeyiz. İnsan vücudunda 246 parça kemik vardır ve şu suretle taksim olunur.

Başta 8, kulaklarda 6, çehrede 14, dişlerde 32, bel kemiğinde 26, göğüste 26, kol ve ellerde 64, ayak ve bacaklarda 62 ve müteharrik olarak muhtelif yerlerde 8.

Güzellik Müsabakaları Tarihe Karışmak Üzere mi?

Pariste yapılan bir müsabakayı kazanan 18 yaşında bir genç kızdır. Bu müsabakada şimdiye kadar gördüğümüz işittiğimiz güzellik müsabakalarından değildir. Bir çok genç kızların sinema artistliğine kadar götürmediğinden belki de pek fazla can atmıyacakları bir müsabaka. Sadece (ev kadınlığı) müsabakasıdır.

Yalnız gazete çok doğru bir söz söylemiş: Birinci gelen kızımızın bundan 30 sene sonra pişireceği bud'u düşünerek şimdiden ağızlarımız sulanıyor, halbuki eğer bu genç kız bir güzellik müsabakası kazanmış olsaydı, bundan 30 sene sonra kendi budunun alacağı vaziyeti düşünün. Ya çok şişman lapur lapur yağlı bir et parçası haline gelir, yahut ta zayıf, kuru, pörsümüş, buruşuk deri içinde bir sinir kümesi haline'

DİRAYETLİ HÜKÜMDAR

Zengibar'ın eski sultanlarından biri, hükûmetin arazisi üzerinde ne kadar faydasız ağaç varsa söktürüp yerlerine gerek yemiş ve gerek mahsul bakımından faydalı olanlarını diktirmeyi tasarlar ve bu kararını tatbik eder.

Netice şu olmuştur: Bugün Zengibar'da kimse kilo ile veya perakende şekilde yemiş satın almaz. Ayda 5 rapi yâni 1 dolar 80 sent aylık verir, bütün ailesini meyva ile beslemek imkânını bulur. Zengibar eski sultanının diktirdiği ağaçlar sayesinde şimdi dünyanın en verimli baharat, karanfil vesaire diyarıdır. Ada tarafından rüzgâr esti mi, millerce uzaktan geçen vapur yolcuları baharat kokusu duyarlar; halbuki adayı görmezler.

ÖLÜ YİYEN İNSANLAR

Şu refah ve saadet kaynağı olarak tanıdığımız Amerika ne güç şartlar içinde yükselmiştir, bilir misiniz? Çekilen acı, başa gelen felâketler akıllara durgunluk verir.

On sekizinci asrın yarısından daha fazla bir zaman kadar, cenup eyaletlerindeki çiftliklerde esirler çalışırdı. Bunlar, ya kaydıhayat şartile patrona bağlı olan zenciler veya gemi navlunlarını ödeyinceye kadar, tarlalarda çalışan Avrupa muhacirleriydi. Bilhassa bunların ekseriyetini yurtlarındaki sefaletten kaçan yarı aç İskoçyalılar ve Almanlar teşkil ederdi. Bunların bindikleri gemiler Atlântik Okyanusunu geçinceye kadar çekmedikleri kalmazdı. Bazan, rüzgâr kesilir, günlerce deniz üzerinde kalırlardı. Yiyecek, ya kokarak yenilmez bir hal alır; ya da tamamile tükenirdi.

Tarihler, komanyası tükenen bir gemide yolcuların bir sıçan ölüsü için birbirlerini yaraladıklarını kaydeder.

Yolcular aç kurt gibi birbirlerinin üzerine atılırlarken uzaktan onların halini seyreden bir gemi, kendilerine bir parça ekmek verir.

Acaba, bugünkü milyonerlerin, milyarderlerin arasında bunlardan haberi olan var mıdır, dersiniz?

Zevkli Bir Poker Partisi

Kuzeyde komünist orduları bir çığ gibi ilerlerken, Güney Çinde de haydutluk, eşkıyalık alabildiğine artmış. İngiliz Niyuz Kromkl gazetesinin Çin muhabiri gazetesine yolladığı son yazılarından birinde, Başından geçen bir poker partisini anlatıyor: "Rahat bir yer bulmak için Kovlun istasyonu şefine on dolar bahşiş verdim. Adam beni tam lokomotifin arkasındaki bir vagona götürdü ve burada beni kimsenin rahatsız etmiyeceğini söyledi. Lokomotif düdüğünü çalar çalmaz, vagondan içeri yirmi kadar adam girdi. Bunların, yalnız topları eksikti. Kasaturadan tutun, makineli tüfeğe kadar her türlü silâh etrafı sardı. Hiçbiri İngilizce bilmiyordu; fakat işaretle poker oynamak istediklerini anlattılar. Çarnaçar oyuna oturduk. Sağımda, solumda, önümde, arkasında bulunan bomba ve makineli tüfeklerin sayesinde Hang Kong doları tutan 300 altın yuan'ı kaybetmeyi en akıllıca hareket saydım. Şunu itiraf edeyim ki, bu ömrümde oynadığım en heyecanlı bir pokerdi."

ELDİVEN VE ALÇI EL

Winsor Düşesi yeni bir moda koymuştur. Zarafetiyle meşhur bu kadın eldivenlerini Paris'ten getirtir, başka yerde yaptırmaz fakat eldivenlerin de ellerine pek uygun düşmesini ister. Her zaman Parise mi gitsin?

Düşünmüş, şu çareyi bulmuştur: Ellerinin alçı ile kalıbını aldırmış ve fabrikaya yollamıştır.

ELLER KÜÇÜLÜYORMUŞ

Amerikalıların elleri git tikçe küçülmekte imiş. Eldi ven satan müesseseler harb den evvel daha ziyade 8 numara eldiven imal ettikleri halde şimdi 7 den ötesine müşteri bulamamaktadırlar.

Şimdi moda meraklısı birçok kadın aynı usulü takip etmektedir. Fabrikalarda alçı eller artmıştır.

İşin Doğrusu

Cumhurbaşkanının siyasi teşekküllerle bazı istekli zevatı köşkünde kabul etmesi tenkidlere yol açtı; Meclisteki sual takriri de ayrıca şiddetli münakaşalara sebep oldu. Biri Hükûmet, öbürü muhalefet erkânından iki genç birbirlerine fazla yüklendiler.

Meseleyi esasından halletmek lâzımdır. Öyle memleketler vardır ki demokratik rejime mensup bulundukları halde devlet başkanını âdeta göz hapsinde tutarlar. Fransada olduğu gibi Cumhurreisi, kabinesi izin vermedikçe sarayının kapısını aşamaz ve aşan bir adamı huzuruna sokamaz.

Diğer taraftan demokratik rejimle idare edilen nice hükümdarlıklarda kral dilediği gibi gezip tozmakta, dilediği insanlarla konuşmakta hürdür. Şimal devletlerinde olduğu gibi...

Biz, uzun müddettir tek parti ve şef sistemiyle idare edildiğimiz için Devlet Başkanının hürriyetini tahdit yahut tevsi gibi bir karar almak hakkını haiz değildik. O, ne dilerse, keyfi ne isterse öyle yapardı.

Şimdi hangi yolu tutacağız?

Saray usülüne dönmemiz doğru olmasa gerektir. Cumhurreislerini baskı altında tutmak neden? Onu aramızda ne kadar çok görür ve onun yanına ne kadar kolaylıkla girersek o derece memnun oluruz. Ötedenberi Türkler halk içine karışan ve dolaşan hükümdarları severlerdi. Sultan Mahmut ile Sultan Mecit öyle yaptıkları için sevilen, hikâyeleri anlatılan ve isimleri hâlâ anılan padişahlar arasındadır.

Saray mahpusu hükümdarlar zamanında bir vakitler hakan çadırına "Saadetlû Padişahım!" diyerek teşrifatsız girildiği devri daima hasretle, hayretle konuşmaz mıydık? Güya Devlet Reisi o temaslarında politika yapar ve bir tarafı kayırırmış. Öyle şey olamaz. Olamaz, zira demokrasi idaresinde matbuat, tenkid, herhangi öğrenme ve inceleme hürriyeti vardır. Cumhurbaşkanı politika propagandası yapar da duyulmaz, muhalefet saflarında itirazlara yol açmaz, bu kabil vakalar hükümetin de, Başkanın da mevkiini sarsmaz mı?

Bir vehim üzerine yine başımıza yeni tarzda bir saray mahkûmu ve mahpusu çıkarmıyalım. Cumhurreislerimizi, Devlet Reislerine en fazla hürriyet hakkı verilen memleketlerdeki gibi en basit şekilde aramızda, bizimle beraber, bizden görmeliyiz. Fransayı taklit şart değildir.

Hattâ bugünkü hürriyet bile kifayetsiz, teşrifat ise fazladır; hürriyetin artmasını ve teşrifatın sadeleşmesini dileriz. Yarın hiç memnun olmıyacağımız kötü bir an'ane yaratmıyalım.

AYDEDE

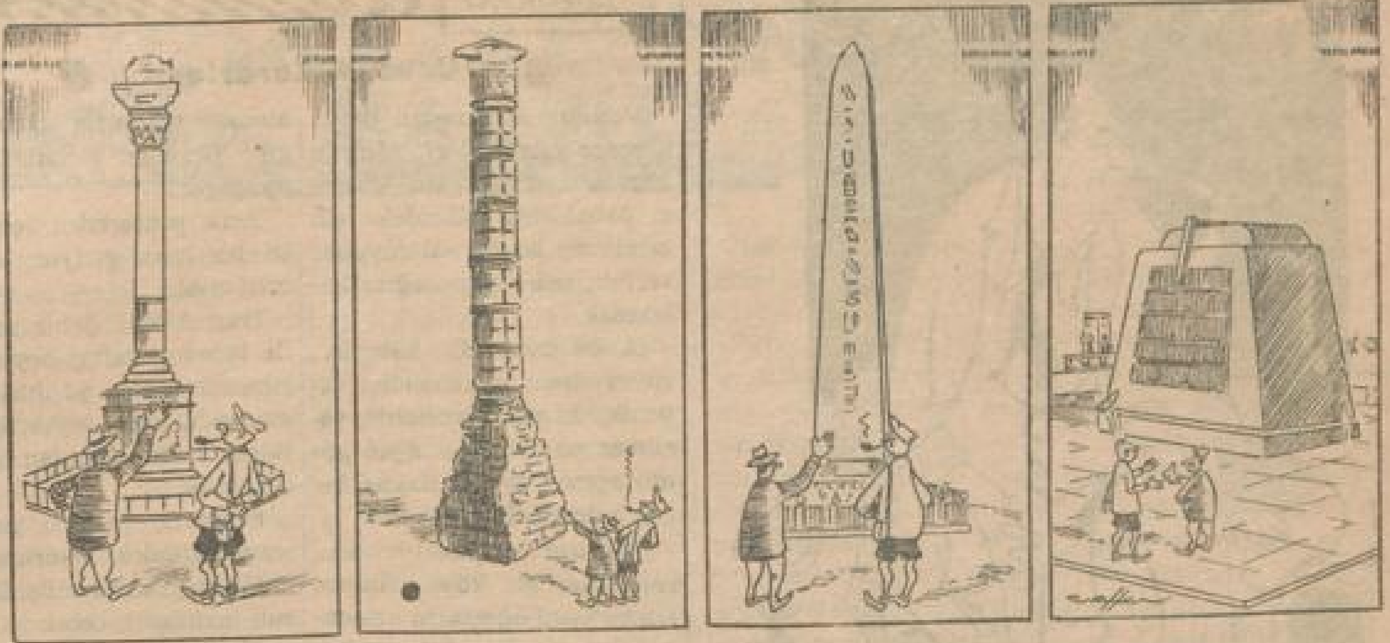

— Bu Kıztaşı! *— Bu Çemberlitaş!* *— Bu Dikilitaş!* *Seyyah — Ya bu?* *Tercüman — Bu da Sabırtaşı*

Hepsi İyi Oldu..Tabut Tuhaflığı Müstesna!

Pahalılığa karşı miting yapmanın isabetli bir hareket olduğunu tasdik edenlerdeniz. Bu miting en medeni memleketerde görülenler kadar dürüst idare olundu ve halkımızın olgunluğunu yine meydana koydu.

Ameli bir faydasını görür müyüz? Ne olsa hareketsizlikten ve boyun eğer, dilini yutar, "Ne verseler ana şakir, ne kılsalar ana şâd" mefhumuna uyar bir vaziyette kalmaktan iyidir. Hiç değilse protesto hakkımızı kullanmış oluyoruz. Hulâsa iyi yaptık. Zaten başka yapacağımız bir şey de yoktu. Efendice bu olabilirdi.

Tabut tuhaflığı müstesna!

Evet, önünde davul ve zurna çalınarak caddelerden geçirilen ve merhum ucuzluğu temsil eden tabut çoğumuzun üzerinde nâhoş bir tesir bıraktı. Belki başka memleketler böyle tabutla şakalaşmağa alışıktır. Biz değiliz; alışmak ta istemeyiz.

Garbin esasen çirkin bidatlerini neden alalım? Tabut, mitingin ciddiyetini epeyce kaçırdı; işe sevimsiz, lüzumsuz bir eğlence karıştırdı. İnşallah gelecek mitinglerde o gibi gösterişlere kapılmayız ve protestolarımıza frenk usulü, karnaval çeşidinden tuhaflıklar katmayız.

Sade ve feragatli hayatiyle meşhur Fransız hariciye nazırı Mösyö Schuman'ın karakteristik bir fotoğrafı

Onlar Ne Diyor? Biz Ne Yapıyoruz?

Türkiye Akıl hıfzıssıhha cemiyeti kongresinde âzadan biri cinayet edebiyatının önlenmesi, çocuk kitaplarına dikkat edilmesini istedi.

Hiç meşgul olmadığımız, aldırmadan geçtiğimiz, hattâ artmasını kayıtsızlıkla seyrettiğimiz cinayet edebiyatı, günün en revaçta edebiyatıdır.

Başka bir âza da şöyle dedi:

— Medenî memlekette halk silâh taşımaz. Halbuki bizde tavuk öldürür gibi insan öldürülüyor.

Doğrudur. Şimdi silâh, eski devirlerin bastonu gibi çoğumuzun elindedir. Şehirlerde arasıra yapılan araştırmalar kifayetsiz olduğu gibi köylerde ve kasabalarda mavzer, eski devirlerin çubuğundan boldur.

Aynı doktor bir noktaya daha temas etti:

— Nakil vasıtalarında kazalar aldı yürüdü. Sebebi içkidir. Şoförler kan muayenesine tabi tutulmalı, içki kullandıkları anlaşılanlara şoförlük müsaadesi verilmemelidir.

Muayeneden vazgeçtik, bir gececik Büyükdere dönüşü şoförlerin ağzı koklansa en aşağı yüzde ellisini direksiyonun başından alıp karakola sokmamız icap eder.

O Seyahat Hakkında

Eğer bir kastı mahsusla yapmıyorlarsa cehaletlerine vermek lâzımdır: Dışişleri Bakanı Amerikaya bir pakta girmek için gitmemişti; zaten ortada fol yok, yumurta yokken böyle bir işi halle gitmesi de bütün diplomasi anane ve kaidelerine uymazdı. Peki, Bakan ne maksatla oraya gitti? Resmi ve yarı resmi makamlarla kaynaklardan sızdırılan alelusul haberlerde denildiği gibi sadece Birleşmiş Milletler Genel Kurulu toplantısında Türk Heyetine Başkanlık etmek üzere mi gitmiştir?

Bizce hayır. Başkanlık etmek vesilesiyle Amerikayı ziyaretin faydalı olacağı da hesaba katılarak seferi göze almıştır. Ve şüphesiz ki seyahat bu bakımdan — şimdilik açıklanmasa bile — faydalı netice vermiştir. Herhalde bir şeyler öğrenmiş, bir şeyler hakkında fikir sahibi olmuş, müstakbel meselelerde hareket hattımızı daha vuzuhla çizecek malûmat değilse bile hisler ve sezişlerle avdet etmişizdir.

Amerika seyahati lüzumlu olmasaydı Dış Bakanımız gibi münevver ve hassas, her şeyden önce vakarlı bir Bakanın yola çıkmasına imkân olmadığını bildiğimiz içindir ki böyle bir hükme varıyoruz ve hükmümüzde isabet ettiğimize inanıyoruz. Matbuat hürriyeti, haricî dâvalara temas edince millî şuurun direktifi altında ve otomatik şekilde kayıt altına girer.

Belediye reisi muhtekirlere: — Bu sefer Ankaradan fevkalâde salâhiyetlerle geldim. Eğer ihtikâr yaparsanız 5 lira ağır para cezasına çarptırılacaksınız.

İyisi de Var, Fenası da!

İyi işe ne denir? Sağlık Bakanına ve Bakanlar Heyetine teşekkür ederiz. Fakat umumî efkâr gazetecilere müteşekkir olmalıdır. Zira eğer D.D.T. ve Streptomisine, Penisilin ilâç ve eczaları gümrük resminden muaf tutulup ucuzladıysa, meselâ 200 bin ünitelik penisilin artık 144 kuruşa satılacaksa bunda matbuatın büyük rolü olmuştur. Az mı yazdık?

Yazık ki daha önceki kabinelere meram anlatamadık. Anlatabilseydik dar ve yok gelirlilerin perişanlığı hafiflemiş, belki de epeyce hayat da kurtarılmış olurdu.

Yapılacak faydalı bir işi boş yere geciktirenlere mes'uliyet düşmüyor. Lâkin hisselerine bir şey düşmektedir : Vicdan azabı !

◀ Ötekine Söylemek Kâfi ▶

Şehrimizin tanınmış zenginlerinden Bay (D...) in oğlu çok para yiyen takımındandır. Barlarda, gazinolarda ettiği masraf dillere destan olmuştur. Hayatları kaz yolmakla geçen bütün işvebazlar bu delikanlının peşindedir. Fakat, bir serçe gibi daldan dala konan bu beyzade son zamanlarda bir bar kadınına abayı yakmış, evlenmeğe karar vermişti.

Bu havadis kulağına giden babası Bay (D...) işlerine bakan avukatı çağırdı ve:

— Bizim oğlana söyle! dedi. O karıyı alırsa, her şeyimi satar, savar, kendisini mirasımdan mahrum ederim.

Pişkin avukat gülümsedi:

— Bunu kadına söylesen daha tesirli olmaz mı? dedi.

BABA ÖĞÜTLERİ:

HERKESE ÖĞÜT..

Bu herkese öğüttür: nasıl tek yaşanmazsa,
Nasıl tek yaşayanın hayattaki zevki azsa,
Tek lisan bilenler de dünyadan az tad alır:
Görüşü, anlayışı, bilgisi kısır kalır.

Başka dillerle çıkan dergide, gazetede
Oku neler oluyor buralardan ötede
Faydasını görürsün, en azı sinemada
İşin zevkli tarafı, sözleri anlamada.

Küçücük bir emekle bu zorluklar yenilir:
LİNGUAFON sayesinde kolay dil öğrenilir.

RÖPORTAJ

Ucuzluk Kararları

Valimiz Ankaradan döner dönmez gazetecileri Mirgün korusuna dâvet etti. Malûm a, pahalılıkla mücadele için kendisine büyük salâhiyetler verildi, neler yapacağını anlatacak.

E, bu beşaretli haberler, resmî daire odalarında, kapanık, kasvetli yerlerde verilmez ya; elbette böyle gönül açıcı, göz oyalayıcı bir yer bulmak lâzımdı.

Doğrusu Mirgün korusu, cennetten bir köşe, İnsan, sık ve yeşil ağaçların arasından bir taraftan İstinye koyunu seyrederken, öte taraftan Marmara denizini görüyor.. Ya, içinde bir de adacığı olan büyük havuz... Abdülâziz devrinin bol paralı Mısırlıları, tepelerin içini oymuşlar, buralarda ince dehlizler vücuda getirmişler. Havuzun suları, şeffaf bir asfalt gibi bu dehlizlerden içeri süzülüyor, neftileşiyor.

Bir rivayete göre, Abdülâziz Pariste iken bu havuzun bir eşini görmüş, pek beğenmiş. Mısırlı Paşa, hemen plânları elde etmiş. Abdülâzize sürpriz yapmak maksadiyle bu havuzu bir gece içersinde inşa ettirmiş!

Bir sürpriz için avuçlar dolusu harcanan para, Mısırda dedikodulara yol açmış:

— Mısır'ın serveti, Boğazın tepelerine gömülüyor!

* * *

Para darlığı, hayat pahalılığı bahis mevzuu olacak bir günde, bundan daha iyi bir dekoru nerde bulabilirdik? Zevk ehli valimiz, pembe köşkün salonlarında, bakalım istikbali, bize nasıl toz pembe gösterecek?

— Millî korunma kanununun bir maddesinden faydalanan hükûmet, vilâyete, gıda maddelerine nark koymak salâhiyetini verdi.

Ne âlâ, ne âlâ. Yalnız:

— İşler arap saçı gibi karışık. Haydi bakalım, gelin de elmaya nark koyun! Amasyanın elması var, ferik cinsi mevcut, yerli çıkacak.. Şaşırdık, kaldık!

Eğer iki sene daha dişimizi sıkabilirsek, et meselesi de kökünden hallediliyor: Marshal plânından faydalanılacak, yedi milyon lira alınacak, soğuk hava depoları yaptırılacak, etin ucuz olduğu mevsimlerde koyunlar mübayaa edilecek, bu depolarda dondurulacak, et pahalılandı mı? Furyaa.. İşte tanzim satışı böyle olacak, kasapların borusuna ot tıkanacak.

Bizler de, tanzim satışlarında belki biraz aksaklık olacağını düşünecek, et piyasaya çıkarılınca biraz fazlaca alacak, valimizin zannettiği gibi "firijider" lerimizde saklıyacağız..

Açık pencereden içeri lâtif bir hava giriyor, kuşlar cıvıl cıvıl..

Hay Allah! Şehir meclisi ile belediye teftiş heyeti reisinin arasında şu ihtilâf olmasaydı, size seyrettiğimiz Boğaz manzalarından bahsedecektim.

Efendim, şehir meclisi, sebze hâlindeki madrabazları kaldırmayı düşünmüş. Bu fuzulî mahlûkat, sebze ve meyve fiatlarına tesir ediyormuş: Kabzımal, iki yüz kiloluk ambalajlar içersinde malını hâle getiriyor; madrabaz, bunları satın alıyor, elli yüz kiloluk parçalara ayırıyor, kendisine bir kâr da ilâve ederek perakendeciye satıyormuş. Çünkü perakendeci, yüz kilodan fazla mal alacak para bulamıyormuş. Şehir meclisi, madrabazların kârına kesat vurmak ve halka daha ucuz sebze ve meyve yedirmek için "Hâle yüz kilodan fazla ambalajlı mal kabul edilmez,, kararını vermiş..

Belediye teftiş heyeti reisi bağıra çağıra diyor ki:

— Biz bu kararı tatbik etmiyoruz; hâle eskiden olduğu gibi iki yüz kiloluk mal kabul ediyoruz. Madrabazlar, zaruretin ortaya çıkardığı kimselerdir.

"Aman bunlara dokunmıyalım" der gibi bir hali var. İntihapla şehir meclisine getirilenlerin bir memur karşısında nasıl âciz kaldıklarına mükemmel bir örnek değil mi?

— Baylar, buyurun açık havadaki büfeye!

Kekler, sandoviçler, pastalar, limonatalar, çaylar...

Ya, hayatı ucuzlatma kararları?.. Pembe köşk, Boğaz ve havuz manzarası... Pasta, limonata.. Bütün bu güzel şeyler karşısında Vali ve belediye reisimiz de söyliyeceğini unuttu galiba!

Foto muhabirleri faaliy[...]te, resim aldırmak için [...]dimize çeki düzen veriyor[...]

Röportajcı

Güzelleşen İstanbul!

Lütfü Kırdar baş oldu,
Yenicami traş oldu,
Bulvardaki arsalar,
Bulunmaz kumaş oldu!.

Lütfü Kırdar'ın dostu,
Çayıra serdi postu,
Dünya çimenlik olsa,
Doyurur mu Prost'u!.

Ne sanat, ne fen lâzım,
Estetik neden lâzım?.
Yükseğe çıkmak için,
Yalnız merdiven lâzım!.

Şadi Ünal

İstatistiklerden Teselli

Bir aralık Amerika İş Ba[...]kanlığında bulunmuş ola[...] Bayan Perkins şu hikâye[...] anlatır:

Büyük dedem 104 yaşın[...] kadar yaşamış acayip tabia[...]li, kimseye benzemez bir a[...]dam imiş. Bir gün kendisin[...] ayakkabı yapan kundura[...] ile yaptığı malın istediği ka[...]dar sağlam olmadığı hakkın[...]da münakaşaya tutuşmu[...] Kunduracı demiş ki:

— Bay Perkins, yaşın[...] 99... Bu ayakkapları eskit[...]miyeceğinizi mi sanıyorsu[...]nuz?

Dedem cevap vermiş:

— Azizim, sen 99 yaşını aştıktan sonra ölüm nisbetinin çok azaldığını bilmiyor musun? Aç, istatistiklere bak. Öğren!

TURSİL

Oksijenli sabun tozunu ısrarla isteyiniz.

TURYAĞ MAMULÂTI

— Ecnebi olacak gık! gık! gık! diyordu.

"Fransız karikatürü"

Güzelleşen İstanbul

Lütfü Kırdar baş oldu,
Yenicami traş oldu,
Bulvardaki arsalar,
Bulunmaz kumaş oldu!.

Lütfü Kırdar'ın dostu,
Çayıra serdi postu,
Dünya çimenlik olsa,
Doyurur mu Prost'u!.

Ne sanat, ne fen lâzım,
Estetik neden lâzım?.
Yükseğe çıkmak için,
Yalnız merdiven lâzım!.

Şadi Usul

İstatistiklerden Teselli

Bir aralık Amerika İş Ba... ılığında bulunmuş ola... yan Perkins şu hikâyey... atır:

Büyük dedem 104 yaşın... lar yaşamış acayip tabia... kimseye benzemez bir a... n imiş. Bir gün kendisin... kkabı yapan kundura... yaptığı malın istediği ka... sağlam olmadığı hakkın... münakaşaya tutuşmu... nduracı demiş ki:

— Bay Perkins, yaşın... Bu ayakkapları eskit... yeceğinizi mi sanıyorsu... z?

Dedem cevap vermiş:

— Azizim, sen 99 yaşın... aktan sonra ö l ü m... betinin çok azaldığını bil... yor musun? Aç, istatistik... e bak. Öğren!

TURSİL

Oksijenli sabun tozunu ısrarla isteyiniz.

TURYAĞ MAMULÂTI

Foto muhabirleri faaliy... resim aldırmak için ke... mize çeki düzen veriyor...

Röportajcı

...k! gık! gık! diyordu.

"Fransız karikatürü"

— TEFRİKA No. 33 —

— Ama öylesi değil. Edepsiz herif, fol yok, yumurta yokken mahalleyi velveleye verdi; etrafını ayaklandırdı; herkes serserinin yalanına inandı; iş bu perdeye vardı. Varakı mührü vefayı kim okur, kim dinler artık? Yanan, okkanın altına giden biz olduk.

— Hâşâ, Kat'iyen ve katıbeten. Düşüncelerininizin kâffesi sırf evham mahsulü. Maşallah, fetebarekâllah ahseni takvim üzere halk buyurulmuşsunuz; sıhhat ve âfiyetiniz berkemal. Elhaleti hazihi mucibi teessüf ve telehhüf hiç bir cihetiniz yok. musadif olduğunuz nâhoş hâdise geçer gider..

İmam efendi medreselerde fodla yemiş, yalnız (Emsile) ve (Nsara, yansaru) ile kalmış, dangıl dungul, kaba cahil yobazlardan değildi. İstanbullu, icap edince Nalie gibi koşanlardan.

Dürnev, yine güllü çörekleri sürmede:

— Evvelce de söylemiştim, fakat yine tekrar edeyim. Saim ağabeyim yabancımız olmadıktan başka merhum biraderimin süt kardeşidir. Hulki bey ise vüzerayi izamdan Behram Paşa eniştem ile büyük teyzemin mahdumudur. Yanımdaki taze de küçük teyzemin kerimesidir. Hep yakın akrabayız, et tırnağız.

— Beyanatı mükerrerenizin hakikate bitamiha mukarinliği nümayan; (keşşemsi fi vasatünnehar) ayan. Dâinizce kanaati kâmile hâsıl oldu. Üzülmeyin efedim, rahatınıza bakın. Yarın neticenin dilhahınız veçhile hitama ereceğine hiç şüphe etmeyin; bu bapta elimden geleni diriğ eylemiyeceğime emin ve mutmain olun..

— Allah razı olsun; sizden başka türlüsünü zaten beklemezdik. Gel gelelim, başlıca üzüntümüz, bizi kahreden, helâk eden nokta, ortalığa pasa parula olmak cihetı. Bir şeyin vukundan gürüyuu beterdir, derler. Anadoluhisarındaki yalı halkının, hısım akrabanın, aziz ahbapların duymasına aldırmayız; zira vak'ayı işittikleri saniye kahkahalarla gülerler, katılırlar. Asıl çekindiğimiz, üzüldüğümüz taraf ailemizi yakından tanımıyan kimselerin, semtimize uzak Boğaziçlilerin diline düşmek. Âleme dedikodu sermayesi lâzım.

Huri'yi dürttü. Taze, niçin dürttüğünü anlamıyor. Şaşkın şaşkın bakıyor. Dürnev Bir de çimdik bastı:

— Yine yüreğinde baygınlık var mı Lebibe? Çarpıntın tutacak gibiyse bir kenara azıcık otur.

Huri kafadarının maksadını anlamıştı:

— Hem de ne çarpıntı. Kalbimin çıngır çıngır çarpmasından vücudumun her âzası uyuşuyor!

Sokağın kenarındaki arsaya yürüdü; oracığa otların üzerine yayılıverdi.

— Lebibe, bayıldın galiba?.. Metanetini muhafaza et, dişini sık kardeşçiğim...

Yanına çömeldi. Tepesinden bir tutam saçı hızla çekiyor; omuz başlarını, kollarını uğuyor; bacaklarına, baldırlarına ellerinin yanı ile sık sık vuruyor; imama yavaşça.

— Asabî buhran vine yakaladı kızcağızı. Yaptığım masaj doktor Zambako Paşanın tavsiyesidir; sinirleri yatıştırmak için bire birdir. Ah ki tane olsun Lokman ruhu hapı bulunsaydı da yutturSaydık; hiç değilse yarım bardak su olsa da yüzüne gözüne, göğsüne serpsek! diyordu.

Eve daha yol vardı. O saatte su kimden istenir? Kapı çalıp uykudakiler uyandırılır mı?

Kara yağız da Dürnev'in karşısına çömelmiş, gayrete gelmişti. Tazeyi boynundan ayaklarına kadar bir hayli uğdular. Sarıklı nefes nefese; bir taraftan da okuyup üflemede. arada, (Reddetü aynel ayini ileyh) leri tekrarlıyarak söyleniyordu:

— Hatune isabeti ayne, kem nazara uğramış. Nefesimin şâfiliği mücerreptir. Namizaçlığın, üzerindeki buhran def'ü ref olup gitti, hafifledin ya yavrucağım...

Bu faaliyette gelin, gözü karşıki evin pencerelerinde. Orası, Beykoz mahkemei şer'iyesi muhzırının evi idi. Muhzır efendi sabah namazına kalkar. Ya pencereden görürse. Sakallı, içinden herçe bâdâbadı basıyor, 'atın ölümü arpadan olsun deyip masaja devam ediyor, Dürnev çeneyi işletiyordu:

— Evet efendi hazretleri, buyurduğunuz pek doğru. Tazeciğin çektiği hep nazara çekmek yüzünden. Padişah ikballeri kadar güzelliğini, levendler gibi boyunu, bu hesnâ kar beyazlığını, etini canını gözle yiyecekler. Lebibe, başımıza şu gelirse, bu gelirseleri içinden at artık. Hazret kaç kere temin etti, dilinde tüy bitirdi. Yardımcımız, muinimiz olacak. Bizi karakola marakola bir daha uğratmıyacak. Soranlara (sabah olmadan sokağa fırlamışlar, nereye gittiler bilmiyoruz) diyecek, öyle değil mi hocafendiciğim?

Hocafendicik sakal falında,

— Elbette! diyebildi.

— Vâdiniz vâd mı?

— Elvâdü keddeyn...

— (Deyni, yâni borcu din mânasına alarak: Ne büyük bir hikmet sarfettiniz. Öyle ya, vâd dinimizce farzdır. Eli öpülecek bir zatı mübareksiniz; müsaade edin, müteşekkiren şimdiden elinizi öpelim!

HOCA ÖNDE, HURİYE İLE DÜRNEV ARKASINDA EVE GELİRLER...
— Çabuk kalk gel hatun misafirlerimiz var!..
(Roman resimlerinden)

Karayağız imamın şeklini, tabiatini anlatmak icap etti şimdi:

Sarık gibi boy; habeş denecek kadar esmer; parmak kalınlığında kaşlar; kapakları şiş, uçları yukarı çekik, tatarımsı, küçücük gözler. Kemerli burnunun bir kanadında leblebiye yakın et beni. Her sarıklı cübbeli gibi altları boydan boya kırpık kara bıyıklar; kapkara çember sakal. Yaşı haydi haydi 45-50.

Huyu çetin mi çetindi. Daima çehresi asık, kaşları çatıktı. Yüzü hiç gülmez, tebessümü dahi görülmez, lâkırdıyı bile homurdanır gibi eder, canım desen canın çıksın anlardı.

Faraza nikâha çağırıldı; ölü haberi geldi; ilmühaber mühürlettiler de çeyrek yerine on kuruşluğu dayadılar. ne olur azıcık memnuniyet gösterse; eyvallah meyvallah dese...

Tak tak! kapı çalınmış. (İmam efendinin hakkı) diye muharremde güğümle aşure, kurbanda koskoca bud, ölümde tabak dolusu lokma getirmişler. (Allah kabul etsin) demek yok.

İmamlık eba an ceddin mesleği idi. İstanbul yakalıydı. Eğrikapıda doğup büyüme. Bıyıkları henüz ele alırken, semtte mahalle imamlığı eden babası ahirete gitmiş, onun yerine geçmiş, sakal koyvermişti. Beş altı yıl evvel Yalıköy havalisinin imamlığı münhal kalınca, fazla avaid çıkaracağını umarak oraya talip olmuş, işini becererek Beykoza atlamıştı.

Delikanlılığından beri evli idi. Karısı Hafize hanım, tezkerei osmaniyesindeki ölü tarihine bakılırsa kendisiyle yaşıttı. O kadar çirkin ki yüzüne bakılamaz.

Yerden yapma, ece, derisi kemiğine yapışık, suratı maltız keçisi gibi upuzun, gözlerinin arası dört parmak, arap halayıkları gibi dudakları böbrek, bacakları da orak.

Neylersin ki çöp çatan çatmış bir kere. Karayağız, onu hiç sevmez, odaya girdi mi gözlerini kapar, ya evraklarını karıştırır, ya bir behane bulup kadını aşağıya savar, ya da kahveye kaçardı.

Günlerden cuma yahut pazar ise kahvede duramayıp, hacı filânca efendiyi, hâfız filânca efendi, Ekmekçibayırı camiinin müezzinini arıyormuş gibi doğru Beykoz çayırına. Çayır mahşer. Cübbesinin eteklerini uçura uçura, ortalıkta dört döner, o küçücük gözleri fıldır fıldır, ağzı açık, içini çeke çeke, genç süslü hanımları seyreder; de (şunlar gibi suret ve sirette bir dilberle halvet olup ağzı mafiyüzzamir eylemiyecek miyim Yarabbi!) diye inlerdi.

Eve dönerken ayakları geri geri gitmede. Kapıdan içeri girince karısını, bir kaşık suda boğacağı geliyor. Biçare Hafiza'nın, ehlinin celâliğinden ötürü yanında ağzını açamaz, iki lâf edemez, set derken sepet der; adam barut kesilir, kadının kuyruğunu tava sapına çevirirdi.

Yaşar adında gelinlik bir kızı vardı. Vaktiyle ard arda altı çocukları olmuş. Kimi kundakta, kimi sıbyan yaşta cennete gitmişler. Yaşar ismini taktıklarından, sonuncusu yaşayabilmiş.

Hafize hanımın kadın kadıncıklığına uyar yoktu. Kibar terbiyesi görerek yetişmişti. Annesi bilmem kimin konağında tayalık etmiş bir kul cinsiydi.

İmamın adını da söyliyelim: İbrahim Ataullah.

İbrahim Ataullah efendi, Çifte kumrular eline uzanırken öptürmeden:

— Estağfirullah, estağfirullah; ifayi destbusinin bu kadarı kâfi ve vâfi! deyip kolunuçekti. Huriyeyi koltuklarının altından tutarak ayağa kaldırdı:

— Hoppala, oldu bitti elmasım. İyileştin, Bir şeyciğin kalmadı. Yine öne düştü. Epeyce yürüdüler, evin önüne geldiler. Sakallı, güvende güvende, anahtarla kapıyı açtı; içeri girdi:

— Buyur sultanım, teşrif et hemşiranım!.

(Devamı var)

GÜNLER GEÇERKEN

Nelere Alıştık, Nelere!

Şehrin yarınki yaz hayatını düşünürken beynim uğulduyor, gözlerim kararıyor; hayalinden bile sersemleşiyorum.

Aman Yarabbi... Yine o Florya seferleri başlayacak! Sirkeci garı, vagonlar, hücumlar, itişip kakışmalar, bağırıp haykırışmalar ve bu arada sarılıp dolaşmalar... Daha sonra plâjlara doğru çoluklu çocuklu, kadınlı erkekli, paketli çantalı insan akını! Müthiş şey, müthiş eğlence!

Ada vapurlarını da göz önüne getiriyorum, ürküyorum. Demir parmaklıklar ardında biriken, gelen vapurun boşalmasını bekleyen, bekledikçe birbirine yapışan, tamamiyle yekvücut olan bir kalabalık ki, en aşağı beş, altı lisandan feryadü figan eder. Hem işkence, hem zevk içindedir. O nasıl bir uğultu, derinliğine bir kaynaşma, sonra üst ve alt iskelelere doğru bir çözülüş, bir parçalanıştır.

Çözülen, parçalalanan yığın, vapura doldukça tekrar yekpareleşir. Yalovaya da, Boğaza da, Anadolu kıyılarına da gidiş böyledir ve sabahları, öğleyin akşam vakti, gece yarısı, her saat hemen hemen birbirinden farksızdır. Daima kabına sığamıyan, ferahlayıp nefes alma imkânını bulamıyan, etrafını göremiyen, ilişilmedik, ezilmedik, çiğnenmedik, çimdiklenmedik, ellenmedik tek uzvu kalmıyan insan sürüleri!

Yaz safasına çıkmış İstanbul halkı!

Otobüsler ne haldedir? Trenden de, vapurdan da azaplıdır. Zira vapurla trende yer alan cemaat artık nisbî bir rahata kavuşur. Ama bacanın yanına düşmüş, plâtformun demirine asılmış... Ziyanı yoktur. Orada hiç değilse kalır.

Otobüslerde oturamadın mı vaziyet berbattır. Mütemadiyen çiğnenir,, geriler, ilerler, yana sokulur, araya girer, bir an yerinde duramazsın. Ayrıca korkunç imdat işaretleri verilir:

— Aman! Şoför! Arka kapıyı aç, bayanın eli sıkıştı!

— Aman! Şoför! Ön kapıyı açma, kafamız yarılacak!

Yolcu ile biletçi ve şoför daimî bir münakaşa, hattâ münazaa halindedirler. Çok defa şoför arabayı durdurur, kollarını göğsüne çaprazlar; grev ilân eder:

— Gitmiyeceğim. Önden binen bayanlar insin!

Onlar inmez; müşteriler ara bulmağa çalışır. Gülenler, kızanlar, yalvaranlar, tehdide kalkışanlar... Bizim otobüsler dünyanın en fazla münakaşaya ve geçimsizliğe müsait yerleridir.

Daha bir gün, bir günceğiz vak'asız bir yolculuk ettiğimi ben hatırlamıyorum. Hem uzun Boğaziçi seferlerinde değil, Beyazıt - Şişli arasında bile vak'a sayılmasa da muhakkak, ufak boy bir münasebetsizlik zuhur eder.

Yaz geliyor, geldi.

Allah kadın vücutlarına dayanıklık ihsan buyursun! Başlarından ayaklarına kadar mıncıklanmadık, muayeneye tâbi tutulmadık, enine boyuna sıvazlanıp kıymet takdir edilmedik yerleri kalmıyacak elbette!

Birbirine o derece hal-i-hamûr olmuş bir dişi - erkek kalabalığına İstanbuldan başka bir yerde rastlamak galiba imkânsızdır.

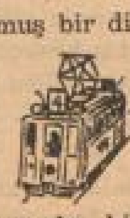

İstanbulun yaz safası işte budur: İki cinsin, yabancı oldukları halde azamî nisbette, ne nikâh, ne sevda, hiçbir rabıtanın temin edemiyeceği şekilde birbirine kenetlenmesi! Nakil vasıtaları her şeyden evvel onu sağlar, o işe yarar, o şeyler için işler.

Nelere alıştık, nelere! Daha alışacaklarımızdan gayri!

R. H. K.

MİMARÎ ZEVKİMİZ..

Eskilerin türbesi... Yenilerin evi...

Bekârları Kıskanıyor muyuz?

Her iş bitti: Silâhlar toplandı, şehir randevu evlerinden temizlendi; klâkson gürültüsiyle mücadele muvaffakıyetle sona erdi. Şimdi de garsoniyer basmağa başladık.

Hem de şikâyetçiler ev ve apartıman sahipleridir. Zira vaktiyle ucuza kiraladıkları bu evleri boşaltmak ve hava parasiyle yeniden kiraya vermek için o yolu bulmuşlardır.

Asıl garsoniyer şuna denir: Evli olduğu, başka bir meskende çoluğu çocuğu bulunduğu halde sırf zevkine hizmet, kolaylıkla kadın avlamak ve yanına getirmek için tutulan ev. Bunlar hakkında takibat belki faydalı olur. Fakat bekâr bir adamın

... hiç bir zaman ...
... ayılamaz. Oraya ...
... dan kadınlar da ...
... hafif meşrebleri ...
... ibi pek titizse ne...
... bekâra kiralad...
... mühim mesele...
... bırakarak böyle...
... mahdut işlerle...
... ve bina sahipler...
... menfaat temini ...
... olmamağa ça...
... eder. Bekârları ...
... uz galiba!

Üç Malik!

...miş Milletler Cemi...
...lik isminde üç d...
... Bunlardan biri ...
..., Berlin ablukası...
...ası meselesini gö...
...et delegesidir. İ...
... Hind, diğeri Cha...
... Lübnan murahhas...

DELİLİK

Bir istatistiğe nazaran Birinci cihan harbinde, ikincisinden fazla akıl hastalıkları kaydedilmiştir. 1914 - 1918 harbinde 23.007 kişiye mukabil 1939 - 1945 yıllarında tecennün edenlerin miktarı 11.218 i geçmemiştir.

Şehlâ Bakışlar

8 mayıs pazar günü İstanbulda Akşam gazetesinde bir röportaj yazısında şu satırları okuduk:

"Gece yarısı Tophaneden geri dönüyoruz. Tramvay caddesi bomboş. Yalnız arasıra, meyhanelerden dönen sarhoşlara rastlıyoruz.

Bir tütüncü dükkânının önünde bir süprüntü birikintisinin üstüne eğilmiş bir gölge görünüyor. Yaklaşıyoruz... Tek ayaklı bir zavallı, koltuk değneklerine dayanmış, kendine yiyecek bir şey bulmağa çalışıyor... Aynen sokaklarda görülen köpekler gibi...."

8 Mayıs pazar günü İstanbulda Demokrat partinin yaptığı hayat pahalılığı protestosu mitingi münasebetiyle, ertesi gün Ankarada Ulus gazetesi, Demokrat partililerin ellerindeki "Gözümüz değil, karnımız aç" yazılı afişten bahsederek şöyle yazıyor:

"Hangi sayın zatların Taksim âbidesi önünde resim çektireceğini henüz bilmemekle beraber, yüksek müsaadelerine güvenerek, bu afişteki tertip hatasını düzeltmek istiyor:

"Karnımız değil, gözümüz aç!"

İktidar partisinin hakikatleri nasıl şehlâ bakışlarla seyrettiğini varın anlayın!

ESP...

İngiliz ...
nükteli ...
sanlardır. ...
biri, otom...
nünde ka...
ileri, bir ...
gelen bir...
— Affe...
fendim. Ac...
nizin ne ol...
renebilir ...

ORİJİNAL SÖZLER

★ İki çeşit aptal vardır. Bir kısmı: "Bu, eskidir, binaenaleyh iyidir" der. Diğer kısmı ise de: "Bu, yenidir, binaenaleyh daha iyidir." der.

Dean Inge

★ Bir salâhiyetiniz olmadığı zaman, hoş bir arkadaş olmanın kolay olduğunu tahmin ederim.

Mister Roberts

★ Büyük bir mevkie yükseliş, dönemeçli bir merdiven vasıtasiyle olur.

Bacon

★ Hepimiz en iyi adama rey vermek isteriz, fakat o namzet değildir.

Kin Hubbard

UKALÂ SÖZLÜĞÜ

Nasihat: En ucuz sa...daka.

Korkak: Tehlike kar...şısında bacaklariyle dü...şünen adam.

Moda: Zeki adamlar... alay ettikleri halde e...rinden çıkamadıkları... müstebit.

Misafirperverlik: Ne... yedirmeğe, ne de yatır...mağa muhtaç olmıyan...ları doyurmak ve barın...dırmak.

İhtilâl Bir fena hükû...metin birdenbire başka... bir fena hükûmete yer... vermesi.

Terbiye: Hodbinli...ğin en zararsız tarafı.

Hodbin: Bizden baş...ka kendisiyle meşgul ol... insan.

Fransız Tr...
masal âlemle...
zü, gönlümüz...
onları Avrup...
danslar o ka...
güzelliğine h...
zik ki çok az...
nı olmadı.

Ben bu ...
dini dinlemel...
natkârımızı b...
Kendisine, ke...
Mecliste Üstr...
lin söylediği ...
temin ederim...
muhteşem bi...
mız devrin i...
saadetini ba...
Aksel'e burad...

Yine bu ...
çıldı. Hakkı ...
malarını göz...
ze âdeta bir ...
ket Radonun...
ler Hakkının...
şarılı buldul...
çük havadis ...
luğunda hus...
lıyor. Şıklığ...
jant motifle...
başımızı dö...
gravürlerinc...
rını da bu s...
malarını çol...
Hele bir Şo...
bu güzel ta...
fih Filarmo...
davranır gib...
lo hangi m...
giye iştirak ...
riye, Dimitr...
mız balık m...
muz aldı yü...
cuklarımızı ...
bir de resim...
fimize.

Senin i...
zim. Müzisy...
dim ya san...
çen, hattâ e...
günlerde bi...
pahalılıktan...
lâm. Gözleri...

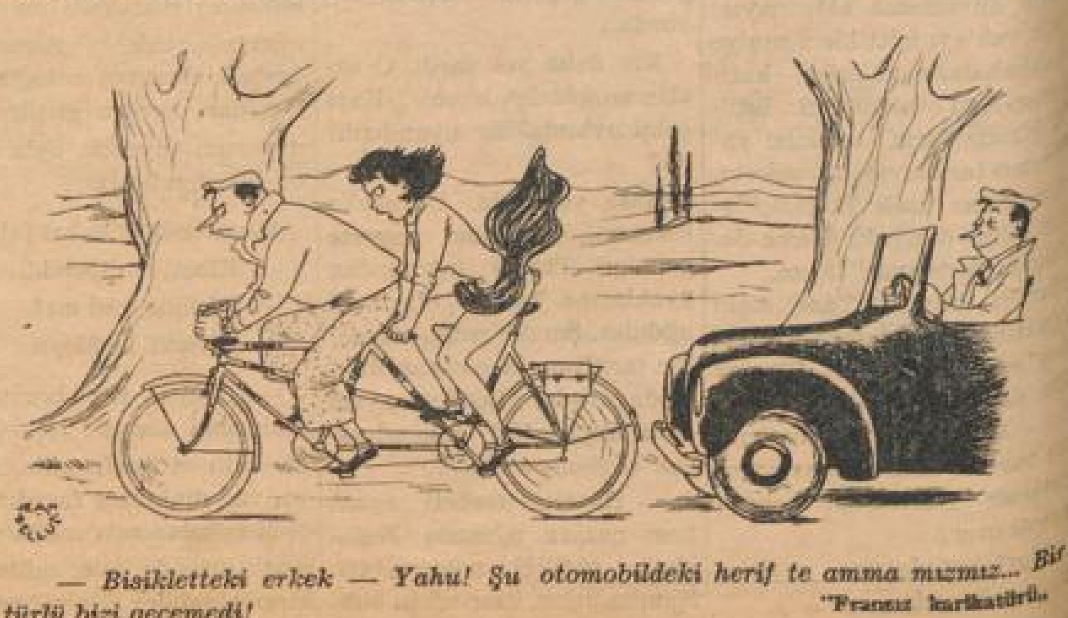

— Bisikletteki erkek — Yahu! Şu otomobildeki herif te amma mızmız... Bir türlü bizi geçemedi!

"Fransız karikatürü.

Bir dokun...

Bahar Cilveleri

Tevfik Fikret "Sis" manzumesinde İstanbul şehrine şöyle hitap eder:

"Ey bin kocadan arta kalan bivei bâkir!"

Bin kocadan, arta kalan bu bâkire dul'un ilkbaharı da, gönlü gözlerinin ardınca sürüklenen, gözbebekleri dikildiği noktadan çabucak kayıveren; konduğu yerden hemen uçmak arzusiyle kanatlarını mütemadiyen açıp kapayan kelebek hevesli bir fettana benzer. Aliâk, aldatıcı, yüze gülerken göze hışımla bakan, kahkahasından istihza, göz yaşından istiğna, saçılan, okşarken çimdikleyen, küsünce gıdıklayan, sözleri yalan, vaitleri alay, hoppa mizaçlı, maymun iştahlı, inadına güzel, şirin, cana yakın bir fettan...

İşte, yine bizi kucakladı, kollarını kenetleyip bağrına bastı. Sabahleyin ihtiras buğulariyle puslanan mahmur gözlerinin baygın süzülüşleri karşısında irkiliyoruz; Öğle çağı ıtır saçan ılık nefeslerinin lâtif okşayışiyle kendimizden geçiyoruz; akşam üstü gülümsüyor, hıçkırıyor, sıkıyor, itiyor ve nihayet çimdiklemeğe başlıyor. Fakat bunlar bir üvey ana çimdiği gibi sıktığı yeri sızlatmıyor; elâlem içinde gönlünden taşan iştiyak sağnaklarını zarif parmaklarının ucunda toplayıp fırsat buldukça âşıkını gıdıklayarak hırsını yenmeğe yeltenen sevda sarhoşu bir mâşukanın el şakası zevkini tattırıyor insana.

Biraz daha sokulmak, kimse farkına varmadan o minimini eli yakalayıp avuç içine almak, sıkmak, mıncıklamak ve yavaş yavaş onu da çekerek elâlem içinden sıvışıp tenha, karanlık bir köşeye sığınmak isterken, hercaimeşrep fettan yanımızdan kayıveriyor, tâ uzaklardan, karayel istikametinden akseden yarı küskün, yarı müstehzi kahkahaları ağaçların körpe tomurcuklarını titretiyor.

Hıdırellez haftası da geçti, nihayet hâlâ bizi ardında birer acemî âşık sünepeliği ile koşturuyor, kâh göz kırpıp gülümsüyor, kâh kaş çatıp surat asıyor, dâvetkâr cilvelerle kendi gönlünü eğlendiriyor.

"Fazla naz, âşık usandırır" derler, yalandır. Biz baharın işvesinden, cilvesinden, vefasızlığından şikâyetçi değiliz. Onun nazı, edası karşısında küskün gibi duruşumuz "yemem, cebime koy" kabilinden bir gösteriştir. Fakat ne yazık ki, İstanbulda fettan baharın gönül alıcı hoppalıkları pek kısa sürer, onun zevkine kanmak şöyle dursun, henüz tadını bile almadan, kıskanç bir üvey ana gazabı ile YAZ tepemize çullanır, alev saçan gözleri dört bucağı kasıp kavurur.

Zavallı bizler! Bütün ömrümüz yaz ve kış şikâyetleri ile geçer. Galiba iktidar partisinin ileri gelenleri de bizim bu sünepeleğimizden zevk alıyorlar, seçim arifelerinde bahar cilvesi gösteriyorlar, iş başına geçince yaz ve kış taklitleri yaparak gönül eğlendiriyorlar!

Cemal Refik

İsviçreye Mektup

Fransız Trupu gitti azizim. Bu arada Hindistan'ın masal âlemlerinden, minyatür bahçelerinden gözümüzü, gönlümüzü okşayan rakkaseler geldi. Sen tabii onları Avrupada görmüşsündür, fakat bizim için bu danslar o kadar yabancı, o kadar yeni bir şeydi ki, güzelliğine hayran olmamak imkân haricinde. Ne yazık ki çok az kaldılar ve doya doya seyretmek imkânı olmadı.

Ben bu hafta bir hususi davette Münir Nureddini dinlemek fırsatını buldum. Şimdiye kadar bu sanatkârımızı böyle hususi bir mecliste dinlememiştim. Kendisine, kendisi tamburu ile akompanye ediyordu. Mecliste Üstad Yahya Kemal de vardı. Yahya Kemalin söylediği rübaileri Münir bestesiyle süsledi. Seni temin ederim ki dostum bu kadar güzel, bu kadar muhteşem bir gece her kula nasip olmaz. Yaşadığımız devrin iki büyük üstadı ile ayni muhitte olmak saadetini bana bahşettiğinden dolayı Prof. İhsan Ş. Aksel'e burada alenen teşekkürü bir vazife bilirim.

Yine bu hafta ressam Hakkı Anlı'nın sergisi açıldı. Hakkı Anlı Paristen döndükten sonraki çalışmalarını gözümüze sermiş ve ne yalan söyliyeyim bize âdeta bir sürpriz hazırlamış. Vedat Nedimle Şevket Radonun fikirlerini bilmem amma resim sevenler Hakkının bu son sergisini çok sempatik çok başarılı buldular. Resimden bahsederken sana bir küçük havadis daha vereyim. Bugün Fransız Konsolosluğunda hususi çalışan on genç ressamın sergisi açılıyor. Şıklığı ile başımızı döndüren Bayan Azra, lejant motifleri ile hazırladığı tablolarının önünde de başımızı döndürecek. Fethi Karakaşın sevdiğimiz gravürlerinden başka oya gibi işlediği yağlı boyalarını da bu sergide görmek kabil. Nuri İyemin çalışmalarını çok sevdim. Bence serginin asosu o olacak. Hele bir Şopeni var bayılırsın. Bana öyle geliyor ki bu güzel tabloyu Konservatuvar kaçırmaz. Mamafih Filarmoni Derneği daha tetiktedir ve daha evvel davranır gibime gelir. Merak ediyorum, bu güzel tablo hangi müzikseverimizin duvarını süsliyecek. Sergiye iştirak eden diğer gençler Pintarus, Nasip, Şükriye, Dimitro, Ferruh Başağa ve gazeteci arkadaşımız balık meraklısı Arad. Görüyorsun ya İstanbulumuz aldı yürüdü. Yalnız sanatkârları değil kendi çocuklarımızı da alkışlamak fırsatını veriyor bize. Hele bir de resim galerimiz olsun, ondan sonra değme keyfimize.

Senin işittiğin o havadisin aslı çıkmadı iki gözüm. Müzisyenle sahne san'atkârımız barıştılar. Dedim ya sana, erkeklerimize bir hal oldu. Kırkını geçen, hattâ ellisine merdiven dayayan dostlarımız son günlerde bir don Juan kesildiler maazallah, bir de pahalılıktan şikâyet ederiz. Anlaşılmaz dâva vesselâm. Gözlerinden öperim.

Fitne Fücur

BİRAZ DA FUTBOLA DAİR

Nazik Futbolcular

— *Buyurun.*

— *Rica ederim, önce siz buyurun!..*

OBJEKTİF KARŞISINDA

Maçtan önce ve sonra!..

KUŞLAR ARASINDA

— *Bir de yumurtlamayı istemezsin! Bak her seferinde nasıl alkışlıyorlar!..*

HİCİV ROMANI

Yazan: André Dâl

Çeviren: T. TUNA

Sayın Milletvekili, Maşu

Lâf buraya gelmişken bir iki şey söyliyelim:

Herkesin her hangi bir şekilde hayatını kazanacağı ve hattâ servet yapabileceği böyle bir devirde, hâlâ bir çoklarının icra memuru olması, bunların göz yaşından başkalarının çektiği acıdan zevk alan birer sadik oldukları hakikatini ortaya çıkarır. Evet icra memuru bir sadik'tir. O, kirli yazı odalarında, köhne masaların üzerinde, tozlu dosyaların arasında her gün bir zavallı aileyi yutarak zevkini tatmin eder. Onu heyecandan titreten zevk vasıtaları da şunlardır: Renkli ödeme emirleri, ihbarnameler, harçlar, korkudan gözleri dönmüş bir zavallı, hıçkıra hıçkıra ağlayan bir kadın, cıyak cıyak tepinen bir çocuk, darma dağın edeceği yemek odası takımı, kaldırımda göreceği koltuk. İcra memurunu canavarlar tasnifinde ahtapot ile sırtlan arasına korsanız, onlara büyük bir iltiftta bulunmuş olursunuz!

İstemiye istemiye bahsettiğim bu Maşu, bu cins mahlûkatın en üste gelenlerinden biri idi. Eğer kanun menetmemiş olsa, çoluğu çocuğu yataklarından sürükleye sürükleye çıkararak, eşyayı pencerelerden atarak sanatını geceleri icra ederdi. Tuluz'lular onun ürkek adımlarla, duvar diplerinden sıyrılarak bir felâket doğurmağa doğru kaydığını gördükleri zaman, ihtiyar kadınlar haç çıkarır, bir tehlike sezen köpekler kalkık ayaklarını indirmeden çişlerini keserlerdi.

Fakat, şimdi Bay Maşu bunların hiç birini yapacak durumda değildi. kuyruğunu tetretiyordu. Altmış beş yıl batak ve çirkf içinde geçmiş bir hayat, termometrenin cıvasını patlatacak bir ateş meydana getiren bir veremle sona eriyordu. Son treni kaçırmamak için nefes nefese koşan bir yolcu halinde idi. Gözlerinde sanki bir meydanda imiş de cenazesinin geçeceği sokağın ismini okumak istiyormuş gibi, bir ifade vardı.

— Bayan Antuvanet saat kaç? diye sordu.

Çorap yamayan hasta bakıcı kadın:

— Dokuzu kırk geçiyor, Bay Maşu, diye cevap verdi.

— Gara giden oldu mu?

— Evet. Doktor Paris trenine oğlunu göndereceğini söyledi. Yirmi dakika sonra, Bay Lüsyen buradadır.

— Telgrafını ver. Bu akşam mı geleceğim, diyor?

— Telgraf sizde. Karyolanızın üzerinde. Yirmi keredir bana aynı suali soruyorsunuz. Hem bu kadar hareket etmemeniz lâzım. Bakın bugün daha iyisiniz.

— Hayır.

— Nasıl hayır?

Üç gün sonra hangi eve gideceklerini bilen ve şimdiden faturaarı hazır bulunan hasta bakıcıların sahte neşesiyle lâtife etti.

— Doktor Bernvil biraz bir şey yerseniz...

— Hayır... Ne kadar nazik davrandığımı gördün.. Yirmi dört gecedir, bana hep bunu söyledin; ben de sana inanır göründüm. Nezaket, sadece nezaket... Fakat, bu akşam, hayır diyeceğim... İyi değilim... Gittikçe kötüleşiyorum. Yarın gece tam bu saatte, sen terliklerini bir gazete kâğıdına paket edeceksin ve burada bir mum yanacak... Bunun böyle olması lâzım... Fena da olacak değil... Yalnız, daha önce oğlumu görmem lâzım... Çünkü...

Derin bir nefes aldı.

— Belki zaman kalmaz, fırsat bulamam; sana çok teşekkür ederim... Bana iyi baktın... İhtiyar bir hasta iğrenç bir şey olmalı... Ha? Ne dersin?. Şu saçlarımı bir tara, oğlumun karşısına çıkacak halim olsun... Ne de olsa, iyice görünmeli... Yastığı kaldır... Ve beni yalnız bırak... Pençereyi de aç... Geldiğini, ayak seslerini duyayım...

Bundan sonra sokağın gürültüsüne karşı uzanan safi iki kulak kesildi. Sonra, başiyle bir hareket yaptı, alnındaki terleri sildi ve kollarını ileri doğru uzattı. Kapı açılmıştı. Sofada mütereddit iki ayağın parmaklarının ucuna bastığı duyuldu; bir dakika sonra Lüsyen Maşu babasının karşısında idi.

— Baba!

— Yavrum!.. Beni çok öpme... Pek kirliyim... Çok ağır hastayım... Seni gördüğüme o kadar çok sevindimki...

— Telgrafını alır almaz trene atladım; fakat, boguna telâş etmişler... Garda doktor Berney'in oğlu...

— Yalan söyleme yavrucağım!.. Sana ne dediğini biliyorum... Bunu ikimiz de bildiğimize göre, bundan konuşmıyalım... Seni gördüğüme çok sevindim... Hem nasıl sevindim... İzin alabildin, demek?

— Evet.

— İşlerin yoluna girdi mi? İşte, ben seni sırf bunun için görmek istiyordum. Sana bir hazine bırakacağım... Sakın kasadakileri zannetme... Orada ne bulunduğunu biliyorsun.. Yüz seksen bin frank kadar bir şey... Sana bırakacağım hazine bambaşka... Sana yaşama sırrını öğreteceğim... Sözümü tutacağına yemin et...

— Babacığım...

— Bana yemin edeceksin! Elini ver... Hah!.. Haydi yemin et!

— Sözümü tutacağına yemin ediyorum!

— Güzel! Tamam!.. Bak evlâdım; sana nasihatim; hayatta asla namuslu olmıyacaksın!

— Babacığım neler söylüyorsunuz?

— Evet sana bunları [...] söylüyorum... Sana ölüm [...] şeğimin başında, bunu yemin ettiren benim... Yavrum, [...] le biraz yaklaş, hızlı kon[...] mak yoruyor, bütün ömrü[...] ce çok tecrübe sahibi oldu[...]

(Devamı [...])

BOYUNLARI HALKALILAR ARASINDA

— *Karısının boynunu kesmek istemiş, öyle güçlük çekmiş ki...* "Amerikan karikatürü"

GÜZELLİK ENSTİTÜSÜNDE

— *Eğer kocanız yeni yüzünüzü beğenmezse geri getirniz; değeştiririm!* "İngiliz karikatürü„

AYAK ÜTSÜ ....

Kürk Meselesi

Vapurdan çıkarken, kulağımın dibinde ince bir kadın sesi her halde yanındakine bir şeyler anlatıyor. Tabii, pamuk tıkayamazdım; yine dinledim:

— Ayol, diyor, haberin var mı? Necmiye Paristen tam üç tane astragan kürk getirmiş. Haydi ayrı cinsten olsa aklım erer, ama, nasıl oluyor da üç astragam birden gümrüksüz geçiriyor? Anlamadım.

— Bunda anlaşılmıyacak ne var ki? birini giymiş, ötekini koluna almış, üçüncüsünü de bavula koymuş,tur. Geçen sene ben öyle yapmıştım; hiç ses çıkaran olmadı.

— Sahi mi? Aman ne iyi! Önümüzdeki ay inşallah ben de tecrübe edeyim. Bir astragan deyip geçme! Yol masrafını fazlasiyle çıkarır. Hem Nuri'nin Fransada iş yaptığı fabrikalarda birikmiş epey komisyonu var. Tabii kambiyo dışı..

— Bilmez miyim canım, bilmez miyim?

VATAN

Tüneldeyim. Meşrutiyet devrinden kalma tatlı su frenklerinden biri yanındaki Musevi delikanlısına berbat bir fransızca ile durmadan anlatıyor. Duymak için kulak kesilmeğe lüzum yok.. Motörün gürültüsünü bastırmak gayretiyle herif avaz avaz bağırmada:

— Anladık, gideceksin; [...] deceksin ama, hepiniz gid[...] seniz burada karabors[...] kim yürütecek? Yalnız [...] lerine mi bırakalım? İsta[...] buldakinden daha mı bol [...] zanacağını sanıyorsun? [...] gi kaçırılmaz, ihtikâr ya[...] maz diyorlar. Öyle mem[...] kette yaşanır mı?

— Delikanlı cevap verdi:

— Ne yapalım, vatan!..

İ. F. A.

1 NİSAN ŞAKASI

Annesi çocuğuna 1 Nisan balığı şakasının ne olduğunu anlatmıştı. Nihayet o gün çocuk anasını çağırdı ve dedi ki:

— Hizmetçi kızın yatağında bir yabancı erkek yatıyor. Sonra odanın kapısını birdenbire açarak:

— 1 Nisan! diye haykırdı, bak, yataktaki adam yabancı değil, babam!

SUSTURUCU CEVAP

Yaşlı bir profesör, soğuk bir havada Londra tren[...] beklerken hergün o istasyon[...] dan uğramadan geçen [...] ekspres, arıza yüzünden [...] rur. Profesör Ayağını hem[...] vagona atar. Memur koşar:

— Bu trene binemezsiniz. Zira istasyonda durmaz.

— Pek âlâ... Eğer durmazsa ben de içinde olmam!

MEVSİM SONU SATIŞLARI

— ... *Fakat bayan, ben sizden önce bu elbisenin içine girmiştim!*

"Dubout" nun karikatürü

KISA HİKAYE

Gizlenen Servet

Bir gün, Mösyö Kolin, kendince hesapladığı günden bir kaç sene evvel artık zengin olduğunu, her istediğini düşünmeden alabilecek kadar parası bulunduğunu öğrendi.

Aynı günde Madam Kolin elli yaşını doldurmuş, bütün ömrü hayatta hiç eğlenmeden, en küçük bir arzusunu bile masraf olmasın diye yerine getiremiyerek, sadece ev işleri yaparak neşesiz geçtiğinden yaşından çok fazla gösteren yıpranmış bir kadın olmuştu.

Mösyö Kolin vaziyeti bürosunda öğrendi. Karısının doğum yılı olduğundan bu sevinçli haberi ona bildirmek istiyordu. Bankaya telefon ederek sordu. Bankanın verdiği cevap, zaten birkaç haftadanberi kendisinin de tahmin ettiği gibi çıktı, artık zengin denecek kadar parası vardı.

Âdeti hilâfına öğle yemeğinde eve giderek, karısına zengin olduklarını müjdelemeğe karar verdi.

Zira kadın, paraları olmadığını sanıyordu.

Ona hayatlarının başlangıcındaki gibi sefalet çektirmemişti, fakat masrafa ve tehlikeli arzulara yol açılmasın diye biriktirmekte olduğu paradan hiç bahsetmemiş, kadın da daima bütün kazançlarının geçinebilmelerine ancak yettiğini sanmıştı.

Bugün, nihayet gayesine erişmiş olan Kolin, karısına her şeyi söyliyecekti.

Kolin'in babası ölmüş, ona miras olarak bomboş bir yazıhane ile ötede beride biraz borç bırakmıştı.

Fakat Kolin çalışkandır, hemen kollarını sıvayarak işe başladı, az zamanda yiyecek sıkıntısı çekmiyerek yaşamaya başladılar.

Daha fazla çalıştı, borçları ödedi. Ne ferahlık! Sonra, gelecek hastalıklara sarfedebilmek için biraz para biriktirdi.

Daha sonra, doğacak çocukları yetiştirmek ve onlara bırakmak için biriktirmeğe başladı: Babaları gibi sıkıntı çekmelerini istemiyordu.

Deli gibi çalıştı.

Bir gün baktı ki, bankadaki hesabı olgunlaşmış, rakamlar enine olarak uzamıştı, sevinçle gözlerini uğuşturdu, tekrar hesapladı ve zengin olduğuna kanaat getirdi.

Artık istediği gibi yaşayabilirdi! Fakat acele etmek lâzım. Bekliyerek çok sene geçmişti! Bereket ki birden zengin olmamış evvelden bütün projelerini hazırlamıştı. Artık çocukları da, her şeyleri de olabilirdi. Fakat ilk önce ev almak lâzımdı.

— Tabii karısına bir şey söylemedi. Onu birden sevindirmek, her istediğini bir sihirbaz gibi yapabilecek kadar zengin olmadan servetini meydana çıkarmak istemiyordu. ve aynı zamanda da karısının doğum günü idi.

İlk önce ona gidip her şeyi söyliyecekti.

***

Evlerinde kadın onu bekliyordu. Yemek saatini bekliyordu... Akşam yemeği vaktini bekliyeceği gibi... Yatma saatini, sabahı, ay sonunu, bahardan sonra yazı, sonbahardan sonra kışı beklediği gibi, hayatı, çocukları, ölümü beklediği gibi... Beklemiyerek beklemek.

İlk önceleri ümit etmişti; daha sonra hiç bir arzusunun yerine gelmiyeceğini anlayarak bir ümitsizlik krizi, sarsıntısı geçirmiş, şimdi ise her şey durulmuş sönmüştü. Hayat önünde karanlık bir su gibi çırpıntısız ve kırışıksız uzanıp gidiyordu.

Evlendiklerinden beri kocası çok parlak projeler yapıyordu, ilk önceleri inanarak, dinlemiş, şimdi ise aldırmıyarak sadece gülümsüyordu. Uzun zaman ona inanmıştı. Zira çok çalışkan, yorulmak bilmez bir adamdı; bu dereceki azimin mükâfatsız kalması imkânsızdı. Sonraları kocasının söylediklerinin hiç bir zaman hakikat olamıyacağını, ne kadar çalışsa daima parasız kalacaklarını anladı.

"Ama bir çok fakir insanların da çocukları olmuyor, diye düşünürdü, parasız da olsa anne olmak ne saadet."

Israr etmezdi. İki kişi iken bile hayat çok güçtü. Unutmak için kendini ev işlerine verir, onlarla oyalanırdı.

Ev tertemiz, pırıl pırıl ama ruhsuzdu. Kadının ruhu çocuklarında, dünyaya gelmiyen çocuklarına, ayırdığı odada idi; işi bitince oraya girer, uzun uzun örgü örerdi.

***

Kocası kapıdan girince, biraz şaşırdı. Kolin öğle yemeklerine pek ender gelirdi! Nezaketle karısının doğum gününü tebrik etti ve her seneki gibi küçük hediyesin verdi.

Karşılıklı sofraya oturdukları zaman kocasında şimdiye kadar görmediği bir canlılık sezdi, zaten o da daha fazla dayanamadan söylemeğe başlamıştı...

Hareketsiz dinledi...

O söylerken gençliğini, gençlik arzularını, ihtisaslarını aklından geçirdi... Ürperdi... Kendini kadın hissetti...

Sonra, bakmadığı, ancak arada sırada gözüne iliştikçe aynada gördüğü suratını hatırladı: Çirkindi, ihtiyardı, para neye yarar?

Fakir oldukları için dünyaya gelmiyen çocuklarını, oğlunu, kızını düşündü. Onları sevdi, okşadı, sonra birden kaybetti. Bir saniyede analık zevklerini ve acılarını tattı.

Bunun üzerine gözleri büyüyerek evlerinden uğradı; ayağa kalkarak masayı dolaştı; sol elini saadetten, neşeden kendisine güllerek bakan kocasının omuzuna koydu. Adam karısının yine eskisi gibi kendini okşayacağını sandı galiba...

Ama kadın, yumuşak fakat kat'î bir hareketle sofradaki bıçağı alarak adamın gırtlağına sapladı.

Çeviren: **Fatma Karya**

YILDIZLARLA MÜLAKAT

Gazeteci — *Hayatınızda hiç mahcup bir vaziyette kaldığınız oldu mu?*

"Amerikan karikatürü"

Mevsim çiçekleri

MEYVELİ VE MEYVESIZ AGAÇ ÇİÇEKLERİ

Ben, pek iğri büğrü, çengelli kıskaçlı, ağızlı burunlu, gözlü kaşlı, boru veya zil şekilli, hokkabaz edevatına benzeyen çiçekleri sevmem. Asıl güzel olan basit çiçekleri bazı yemiş ağaçları yetiştirir.

Elma çiçeği bunlar arasındadır. Tam mevsimindeyiz; dikkatle bakınız: O yalın kat yaprakların sadef hâreli ne mükemmel bir teni, ne uçuk bir pembeliği, sonra ortalarında ucları minimini topuzlu, daha koyu pembelikte, yumuşacık, fakat yine de dipdiri ne sevimli kirpikleri vardır.

Rayihası belli belirsizdir. Pek hassas iseniz ağaçta yanan elma kabuğunun eşsiz kokusunu onda bulabilirsiniz.

Şeftali çiçeği belki daha kibardır; elmanınkinde tıpkı meyvesini andıran az çok bir kabalık seçilir; daha doğrusu bönlük! Kiraz çiçeğinde de yine beyaz kısmı fazla olduğundan mı, nedir, insanların beyaz atlısı gibi aynı bönlük göze çarpar.

Yemiş vermiyen ağaç çiçeklerinden erguvan, sanki çiçek değildir; ışıklı ve renkli bir buğudur. Sanırsınız ki dallarında her çiçek gibi solmıyacak, eriyip boşlukta kaybolacak!

Leylâk hem rengi, hem kokusu itibariyle hüzün veren bir çiçektir. Taze bir dul kadın hüznünü ve rayihasını duyurur. Akasya ise keder yüzü görmemiş bir genç kızdır; tebessüm halindedir.

Mor salkıma bayılırım. Taneleri bir meyve gibi dolgundur; eti diri, kokusu namuslu, rengi vekarlıdır. Üzüm salkımı birdenbire çiçek haline gelirse ancak mor salkım olabilir.

Saydığım bu çiçekleri sevdiğimin bir sebebi de tek renkli veya tek renk üzerine yine aynı renkten açıklı koyulu olmalarıdır. Karma karışık, birbirine zıd renklerle süslü çiçekler tek renklilerin yanında âdi durur. Meselâ hercai menekşe ile arslan ağzı fikrimce çiçeklerin en müptezel olanlarındandır. Katır tırnağı ile çadır çiçeğini onlara bin kere tercih ederim.

R. H. K.

BİRAZ BUNDAN, BİRAZ ONDAN..

"Oskar,, Nedir ?

Yılın en iyi sinema artistine müsabaka neticesi bir heykel verilir. Bu heykelin ismi "Oskar" dır. Niçin Oskar?

Hikâyesi şudur:

1931 senesinde heykelin ilk maketi yapıldığı zaman bir daktilo kız ona bakmış ve:

— Amcam Oskar'a ne kadar benziyor !

Diye haykırmıştır. Mecliste bulunan bir gazeteci bu sözü hemen gazetesine yazmış ve pek beğendiğinden heykelin ismi Oskar olarak kalmıştır.

Hakiki Oskar'a gelince, o Teksaslı bir köylü idi; seksen yaşında yeni ölmüştür. Heykelin kendi ismini aldığından haberi bile olmamıştı. Zaten bir defa olsun ayak basmamış eski kafalı bir adamdı.

Oskar heykelini 1931 senesindenberi yalnız bir imalâthane yapar; altın kaplama hane yapar; altın kaplama tunçtandır ve şimdiye kadar ancak 389 tane yapılmış, 377 tanesi mükâfat kazanan artistlere verilmiş, 12 tanesi de model olarak saklanmıştır.

Bu heykelin satılması, mükâfat alanlardan başkası tarafından elde edilip muhafazası ve imali yasaktır. Her heykel üzerinde sinema akademisinin markası vardır.

Geçen sene Oskar'ı, Lortta Yung kazanmıştı.

S İ S

S. İ. S., S. O. S. işaretine ne kadar benziyor. Hakikaten lodostan da tehlikelisi budur. Dalgalar açıkça meydan okur, mertçe vurur. Siste bu karakteri asla göremeyiz. O Kahpeliğin timsalidir. Gemileri iskeleden kaldırmaz. Düdükler öter, çanlar çalar, aldırmaz. Bazan açılır gibi olur, vapurları kıyılardan deryanın ortasına çeker, sonra yine bastırır, Zavallı vapurlar, bir hârânın başıboş hayvanları gibi birbirlerinin üstüne saldırırlar. Deniz üstünde bir keşmekeştir gider. Nihayet bizim sevimli şehir içi vapurlarımız, birbirinin burnunu koklayarak, birbirine kıç atarak, yemliğe sıralanan atlar gibi köprüye dizilirler. Siste vapurların içi heyecanlı ve eğlenceli sahnelerle doludur. Bol bol gazete okunur, çay, kahve içilir, ahbaplık edilir ve bazan da ahbaplık elde edilir. Mektep arkadaşlığı, iş arkadaşlığı gibi İstanbulun bir de böyle sis arkadaşlığı vardır. Hem sis arkadaşlığı, açık hava arkadaşlığından daha romantik oluyor. O sevdiğiniz yüzü bir daha hiç görmeseniz de, o, sisin gümüş çerçevesi içinde daima görünür, gülümser.

Şadi Usal

— *Konuştuğu erkek dostu mu?*
— *Hayır, torunu!*

"Le Rire,, den

Bazı Haberler

★ Amerikan sansürü İda Lupino'nun son filminde giydiği tuvaleti fazla açık bulduğundan değiştirilmesini istemiştir.

★ Şişmanladığı için Weissmuller artık Tarzan filimleri çevirmiyecektir.

Fakat sinemayı bırakmamıştır. Bundan sonra filimde elbiseli olarak rol alacaktır.

★ Fred Astaire bir tebliğ neşrederek her filim çevrilmesinden sonra 4-5 kilo kaybettiği haberini yalanlamıştır. Zira, yapılan bir tetkik neticesinde film sonu bir kilodan fazla kaybetmediği anlaşılmıştır.

★ İngrid Bergman, İtalyada, yanardağı ile meşhur Stromboli adasında bir film çevirmektedir. Bu filmden - yüzdelik hisseleri hariç tam 175 bin dolar alacaktır.

AKILLI DELİ

Bir akıl hastanesinde başhekim bakar ki, bir hasta bahçe işlerinde kullanılan arabayı, alt tarafı üstüne çevrilmiş olarak sürükleyip götürüyor. Sorar:

— Neden ters çevirdin?

— Ben sandığın kadar deli değilim. Dün onu herkesin yaptığı gibi götürdüm, önüne gelen içine taş doldurdu!.

YENİ BOŞANANLAR

T. C.
ZİRAAT BANKASI
1949 ikramiye tutarını
300.000 liraya
yükseltmiştir.
4 Çekilişin her birinde
25.000,
10.000,
5.000, liralık
İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 458 muhtelif ikramiye vardır. Şansınız yardım ederse istediğiniz yerde, istediğiniz EVİ, ARSAYI, TARLAYI, EŞYAYI alabilirsiniz.
Çekilişler:
28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralık
İkramiyelerden faydalanmak için keşide yapılacak ayın üçüne kadar vadesiz tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur'a numarası alırlar.

DENTOSİL
DİŞ kremi
Ekonomiktir. Az miktarı bile köpürür. Dişleri parlatır.

ANTİDOT (POMAT
• NEZLE
• GRİP
• DİŞ AĞRISI
• BÖCEK SOKMASI
• YANIKLAR
• GÜNEŞ YANIĞI
İLE:
• ADALE ROMATİZMASI
• YARALAR
• PİŞİK
• KAŞINTI
• EKZEMA
• ERGENLİK
• DONUK
• DERİ ÇATLAKLARINDA VE
• TRAŞTAN SONRA KULLANILIR
FİATI: 75 Krş.

Alman artistik resimlerinden

T. GARANTİ BANKASI'nın

1949 İkramiye keşidelerine iştirâk ediniz..

12 ayda 12 çekiliş

Senede:

1465 Adet para ikramiyesi.
3000
1500
1000 Liralık büyük ikramiyeler,

200,000 Liralık
GARANTİ APARTMANI'nın **2** Dairesi

2 Kıymetli Arsa (İSTANBUL ve İZMİR'de)
2 Lüks Otomobil,
396 Adet **ÇOCUK DOĞUM GÜNÜ** hediyeleri

100 liralık bir hesapla bütün çekilişlere ve **25** lira ile
1-13 yaş arası çocuk hesapları keşidelerine girersiniz
Her **100** Lira için ayrı bir kur'a numarası verilir.

Hesapların keşide gününe kadar düşürülmemesi şarttır.

Okul tasarruflarile diğer para biriktiren müesseseler mevduatına en müsait faiz verilir ve bütün ikramiyelere iştirâk ettirilir.

Tafsilât gişelerimizde...

Çocuk Ansiklopedisi

Türkiyenin yalnız bütün çocuklarını değil, hattâ bütün büyüklerini de ilgilendirir.

★★★

Çocuk Ansiklopedisi
Bütün dünyanın bilgilerini herkesin anlıyacağı tarzda sade olarak yazmıştır.

★★★

Çocuk Ansiklopedisinde
Dikkati çeken büyük ve çeşitli resimler.

2 büyük cilt, 1448 sayfa, 1783 Resim, 218 Mevzu
Fiyatı 15 Liradır.

İstanbul TAN Matbaası

Cennette Petrol Arayıcı

Bu hikâyeyi Standard Oyl petrol kumpanyasının sahiplerinden Rohcfeller'in oğlu anlatırmış:

Petrol arayıcının biri ölür, cennete gider. Kapıda karşısına, cennette kavaslığa memur olan Sen - Piyer çıkar:

— Necisin? diye sorar. Adam "petrol arayıcıyım." deyince, burada onlardan yüzlerce var; git başka kapıya, der.

Adam, yalvarır yakarır, kâr etmez. Nihayet aklına bir fikir gelir,

— İçerdekilerden birkaçını gönderirsem, beni alır mısın? diye sorar.

Sen - Piyer sakalını sıvazlar, düşünür,

— İmkânı yok, bunlardan bir tek kişi bile çıkartamazsın.

Adam muzafferane güler,

— Sen bana üç gün müsaade et görürsün! der.

Petrol arayıcı üç gün müsaade ile cennete girer.

Adam önüne gelen petrol arayıcıya,

— Merhaba! der. Haberin var mı? Cehennemde petrol bulunmuş.

Bunu duyan fırlar, cehenneme gider. Bir, beş, on derken, cennetteki bütün petrol arayıcılar soluğu cehennemde alırlar. Cennetin kavası Sen-Piyer buna şaşar kalır.

Günün birinde kapıda otururken karşısına petrol arayıcı dikilir. Sen - Piyer,

— Neo? der. Ne âlemdesin?

Petrol arayıcı,

— Artık bize de müsaade diye cevap verir.

Şaşıran Sen - Piyer hayretle sorar:

— Nereye gidiyorsun?

— Cehenneme.

— Hani buraya girmek için can atıyordun?

— Cehenneme giden geri dönmedi; attığımız palavra hakikat galiba? bu işten geri kalmıyayım.

İHANETİN CEZASI

O pazar vaazın mevzuu "sadakat" idi. Papaz coşmuş, yumruklarını kürsünün kenarına vurarak anlatıyordu:

— Ey cemaat! İhanet Allahın asla affetmiyeceği bir suçtur. Kocasına ihanet eden, onu başka bir erkekle aldatan kadın, zannetmesin ki, cezasını yarın ahirette çekecektir. Bir gün dünyada da sırası gelecek, en ağır bir şekilde cezalandırılacaktır. Hele kocasını aldatmış olanlardan biri, bu mukaddes yere ayak basarsa; duvarlar, kubbeler derhal başına yıkılır.

Vaazın burasında genç bir bayan yerinden fırladı:

— Aman şemsiyemi ayakkabıcıda unuttum.

BENZERLİK

İkinci dünya harbinin büyük kumandanlarından biri olan General Eisenhower, Avrupa çıkarmasından evvel İngiltereye gelmiş, hazırlıklara başlamıştı. Tabii Almanlarla beraber bütün dünyanın gözü generalin üzerindeydi. Bir akşam yemeğinde yeni tanıştığı bir başmuharrir, generalin kulağına fısıldadı:

— Merak içerisindeyim, Avrupaya hangi tarihte çıkarma yapacaksınız?

Eisenhower, başmuharriri süzdü, ciddiyetle sordu:

— Sır saklamasını bilir misiniz?

Başmuharrir, heyecanla onu temin etti:

— Bundan tamamen emin olabilirsiniz. Bu dünya yüzünde benim kadar iyi sır saklayan insanlara az tesadüf edilir.

Eisenhower, şaşmış gibi gözlerini açtı, cevap verdi:

— Hayret tıpkı bana benziyormuşsunuz!

Menfaatinizi korumak isiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük değildir.

AYDEDE

SİYASÎ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	6	Lira
„	Memleket dışı	11	„
1 Senelik	Memleket dışı	12	„
„	Memleket içi	13	„

İBRET DERSİ

Pek çoklarının zannettiği gibi tarih tekerrür etmez. Daha ileriye doğru hamle yapar; cemiyet tekâmül eder. Yalnız bu arada olaylar arasında benzeyişlere rastlanır. Âkıl ona derler ki, bu benzeyişlerden bir ibret dersi çıkara.

On yedinci yüzyılın sonlarında yaşayan bir iktisadî buhran Fransayı için için kemirmektedir. Bir zamanlar devrinin en büyük hükümdarlarından biri olan on dördüncü Lui, buna çare bulamamış ve yurdunu her geçen gün biraz daha felâket içinde bırakarak öteki dünyaya göç etmiştir. On beşinci Lui, küçücük bir çocuk olduğu için amcası kıral naibi olarak memleketin idaresini eline alır. Fakat, ekonomik durum gün geçtikçe berbatlaşmada, hayat yaşanmaz bir hal almaktadır. Adam, bu işe kendisinin çare bulamıyacağını idrak ettiği için, devrin en büyük ilim adamlarından olan Filozof Sen - Simon'a devletin idaresini terketmek ister. Bu sırada nezaret kabul etmenin tarih huzurunda bet nam olmayı doğuracağını idrak eden akıllı adam bunu münasip bir şekilde reddeder. Kıral naibi bu defa, iktisadî işler nezaretini, aslında çalışkan, iyi, namuslu bir adam olan Dük Moe'ye teklif eder. Makamın şâşaasından gözleri dönen Dük derhal kabul eder. Bu hâdise karşısında Sen - Simon şu şartları yazmaktan kendini alamaz: "Beşeriyet Havva anamızı kandırarak felâketlerimize sebep olan yılanın bu fiilinin, bundan daha güzel, daha canlı bir kopyasını asla görmemiştir.,,

Nitekim, aradan bir kaç hafta geçmeden Dük dö Moe girdiği yükün altından kalkamaz ve tarih huzurunda bet nam olarak yıkılır.

Gerek Sen - Simon, gerek Dük dö Moe ârif olanlar için, ne güzel bir misal değil mi?

Monte-Karlo Bale Heyeti kızları bu mevsimde de denize girmekte ve mayo ile dolaşmaktadırlar. Resimdeki kız, bale heyetine mensup New-York'ta doğmuş bir Polonyalıdır.

Milâttan Once Alkolizmle Mücadele

Milâttan 5 asır önce İpokrat alkolizm meselesini ele almış ve alkoliklerden doğan çocukların dejenere oldukları neticesine varmıştı.

Eski zaman kanunlarında içkiye karşı pek sert hükümler vardı. Drakon W., Müzmin alkolikleri idam ettirirdi. Solon ise bu cezayı yalnız memur olan alkoliklere verirdi.

Yine Solon kanunu su katılmamış şarap satışını yasak etmişti.

SON İLÂÇ

Bayan (S...) ailenin en küçüğü olmakla beraber, içlerinde en zekileridir. Geçenlerde yeğeni küçük (M...) hastalanmıştı. Önce soğuk algınlığı zannettiler, aldırmadılar. Fakat, ateşin gittikçe yükseldiğini gören (S...) bir doktor çağırdı. Adam çocuğu bir iyi muayene ettikten sonra, zatürrie olması ihtimaline karşı penisilin yapılmasına karar verdi. 24 saatte bilmem kaç bin ünite yapılacaktı.

Torununa karşı büyük bir ra'fı olan annesi (S...) e çıkıştı:

— Siz deli misiniz: bacak kadar çocuğa durmadan iğne yaptıracaksınız!.

Penisilin hakkında bir fikir vermek için (S...):

— Anneciğim, bu son ilâç! dedi.

— Peki son ilâçsa, çocuğa neden önce yaptırıyorsunuz?

ÜSTAD ELİ

Ressam Raphfaël, dostlarını ziyarete gidip te evde kimseyi bulamazsa kartvizit yerine bir kâğıt parçası üzerine bir daire çizer bırakırdı. Dostları bu kusursuz dairenin ancak üstadın meharetli eli ile çizildiğini anlarlar, kendisini ararlardı.

Sahibi : F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden : Cemal Refik Delibaş
İdare yeri. Ankara Caddesi 98/2 İstanbul
Dizildiği yer : Murat KERMAN Mürettiphanesi
Basıldığı yer : TAN Matbaası

BİZİM MALIMIZDIR

Züppe, şımarık karı koca idiler. modern hayatın her türlü icaplerına uyuyor, poker, briç, koktey, balo diye orada akşam, burada sabah gezip dolaşıyorlardı. Tabii, bu arada bayanın bilmem hangi delikanlı ile, bayın bilmem hangi hanımefendi ile içli dışlı olduklarını söylemeğe lüzum var mı?

Bu arada dadı elinde kalan çocuğun halini hiç sormayın! Bir deri, bir kemik!..

Bir gün civar köylerden birine pisenik tertip edilmişti. Tabiî, bizim dostlarımız da hazır ve nâzır idiler. Köylüler şehirlilerin nasıl eğlendiklerini merak etmişler, çoluklariyle çocuklariyle etraflarını sarmışlardı. Bir aralık bayın gözüne çocuklar ilişti ve kendi yavrusu ile mukayese yaparak içi burkuldu. Köylülerden birine :

— Hemşeri, dedi, çocuklarınızın bu kadar gürbüz, sıhhatli olmasının sebebi ne?

Köylü omuzlarını silkti.

— Heç ağa! dedi.. Bizim kendi malımızdır da ondan...